

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**COMPORTAMENT HUMÀ I
EVOLUCIÓ**

Coordinació: DESFILIS BARCELO, ESTER

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	COMPORTAMENT HUMÀ I EVOLUCIÓ			
Codi	102902			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Màster Universitari en Neuropsicologia		COMPLEMENTS DE FORMACIÓ	Semipresencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	2		1
Coordinació	DESFILIS BARCELO, ESTER			
Departament/s	MEDICINA EXPERIMENTAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català, Castellà, Anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
DESFILIS BARCELO, ESTER	ester.desfilis@udl.cat	4,8	
MORCILLO PIMENTEL, ANA	ana.morcillo@udl.cat	3	

Objectius acadèmics de l'assignatura

Resultats d'aprenentatge:

1. Conèixer la perspectiva integradora de la biologia del comportament (etologia) en la interpretació del comportament humà.
2. Integrar les explicacions sobre les causes pròximes i les causes últimes del comportament i dels processos psicològics subjacents.
3. Conèixer els principis fonamentals de la teoria de l'evolució i ser capaç de situar a l'ésser humà en una perspectiva evolutiva.
4. Conèixer el fonament i aplicabilitat de les diferents tècniques i metodologies utilitzades per a l'estudi del comportament.
5. Identificar les principals aproximacions a l'estudi evolucionista del comportament i els models derivats d'aquestes.
6. Analitzar comparativament el comportament humà respecte al d'altres grups taxonòmics.
7. Analitzar aspectes claus del comportament humà utilitzant com a eina la teoria de l'evolució.

Competències

Competències bàsiques:

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per a emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CB5 Saber desenvolupar aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Competències Generals:

CG1 Desenvolupar la capacitat d'adaptació a noves situacions i resoldre problemes d'una manera efectiva.

CG4 Reconèixer les diferents perspectives teòriques sobre els temes en els quals es treballi, comentar les conclusions i prendre decisions.

CG5 Demostrar capacitat crítica per a prendre decisions pertinents.

CG6 Reflexionar sobre les pròpies limitacions de manera autocrítica, contemplant la possibilitat de sol·licitar

col·laboracions interdisciplinàries.

CG7 Actuar amb creativitat, cultura de recerca i de comunicació professional.

CG8 Identificar i avaluar les pròpies competències, habilitats i coneixements segons els estàndards de la professió.

CG9 Reconèixer la diversitat i la diferència com a element estructural de l'ésser humà, alhora que es reconegui, compregui i respecti la complexitat cultural de la societat actual.

CG10 Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Competències Específiques:

CE9 Usar les diferents fonts documentals en psicologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per a accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.

CE10 Gestionar, analitzar i interpretar dades en els marcs dels coneixements disciplinaris propis dels diferents àmbits de la psicologia.

CE11 Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció, aplicació i interpretació dels resultats derivats dels diferents mètodes de recerca psicològica.

CE12 Difondre el coneixement derivat de les revisions teòriques i dels resultats de la recerca psicològica.

Competències Transversals:

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

CT2 Adquirir un domini significatiu d'una llengua estrangera, especialment de l'anglès.

CT3 Adquirir capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1. Principis d'evolució.

Tema 1. Introducció a la biologia del comportament.

Tema 2. Evolucionisme. Proves de l'evolució.

Tema 3. Mecanismes evolutius.

Tema 4. Adaptació, especiació i evolució de la conducta

Tema 5. Evolució humana.

Bloc 2. Biologia del comportament humà.

Tema 6. Introducció.

Tema 7. Supervivència.

Tema 8. Reproducció, comportament sexual i parental.

Tema 9. Organització social i evolució de la prosocialidad.

Tema 10. Comunicació.

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes magistrals: en les quals la professora explicarà part del contingut teòric de l'assignatura. En aquestes classes s'espera que els estudiants estiguin atents i participin activament fent preguntes i contestant a les qüestions, paradoxes i problemes que planteja la professora.

Classe inversa: els estudiants hauran de fer una activitat d'estudi no presencial per a la preparació de la classe, a partir de material proporcionat per la professora a través del campus virtual. La classe presencial s'utilitzarà per a la discussió, resolució problemes i dubtes, i tasques de treball en grup amb l'assessorament de la professora.

Pràctiques: Faciliten l'aprenentatge basat en l'experiència. L'assistència és obligatòria i s'exigeix la participació activa per part de l'estudiant. Encara que la majoria de les pràctiques són presencials, algunes poden ser virtuals. Els dies previs a la pràctica la professora posarà a la disposició dels estudiants el material que s'utilitzarà durant la pràctica que caldrà llegir abans de la sessió pràctica. Després de la pràctica l'estudiant haurà de presentar a través del campus virtual els resultats de l'activitat realitzada. Algunes pràctiques seran de dues hores.

Seminaris: Estan plantejats com a debats al voltant d'un tema rellevant des del punt de vista social, científic i/o ètic. L'estudiant haurà d'elaborar i defensar arguments adequadament fonamentats i pensar de forma crítica.

Activitats d'avaluació: L'objectiu és recollir informació que permeti millorar les estratègies d'ensenyament i aprenentatge, i introduir en el procés en curs les correccions necessàries. Per a això, es realitzen diverses proves objectives al llarg del curs, així com proves d'autoavaluació i avaluació del treball dels companys.

Tutories: Podran ser presencials o virtuals, individuals o en grup (mitjançant cita prèvia amb la professora).

Fòrums: Els fòrums del campus virtual pretenen afavorir l'aprenentatge actiu dels estudiants i la interacció col·laborativa entre ells. L'estudiant haurà de participar en els fòrums que trobarà al campus virtual de l'assignatura:

1) **Notícies:** els estudiants buscaran i publicaran notícies relacionades amb l'assignatura i les comentaran.

L'objectiu és ser conscients dels ràpids avanços de la recerca en aquest camp i de l'impacte social dels temes tractats en classe, i ser crítics amb la forma en què els mitjans de comunicació presenten la informació. 2)

Preguntes d'examen: els estudiants publicaran preguntes d'examen relacionades amb els temes de l'assignatura, contestaran a les preguntes formulades pels companys i/o corregiran les preguntes o les respostes d'aquests. La finalitat és aprendre a extreure la informació rellevant de cada tema, afavorir el treball cooperatiu i l'altruisme a la classe.

Campus virtual: el campus virtual serà el principal mitjà de comunicació entre professora i estudiants anés de les classes presencials. En ell es publicarà informació d'interès general (convocatòria de pràctiques, tutories de grup i proves d'avaluació, resultats de les avaluacions), material per a les classes presencials, les activitats pràctiques i seminaris, lectures suggerides, enllaços a pàgines web... A més, els estudiants han de presentar els treballs que van realitzant a l'apartat d'Activitats del campus virtual i contactar amb el professor a través de l'aplicació de correu del mateix.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

El pla de desenvolupament s'explicarà el primer dia de classe. L'assistència a aquesta classe és obligatòria.

Sistema d'avaluació

Es realitzaran les següents proves o valoracions:

Valoració de participació en classe i al campus virtual (fòrums, lliçons, qüestionaris): 10%

Valoració de pràctiques, seminaris, treballs i tutories: 20%

Proves de coneixements i competències: 70%

Farem diverses proves d'avaluació al llarg del curs que s'avisaran amb suficient antelació. Cada prova tindrà un pes en la nota final.

Prova	Continguts	% Nota
Prova 1	Bloc 1	35%
Prova 2	Bloc 2	35%
Total		70%

Per aprovar cal aconseguir com a mínim un 50% de la puntuació màxima, i és imprescindible superar de forma independent totes les proves d'avaluació realitzades al llarg del curs, així com superar les pràctiques i seminaris. És obligatori presentar-se a totes les proves d'avaluació (exàmens).

De les proves d'avaluació s'obté el valor proporcional de totes les notes superiors a 4, sempre que no hi hagi més d'una nota inferior a 5. En el cas que algun examen tingui una nota inferior a 4, o hi hagi dues exàmens amb una nota inferior a 5, l'estudiant haurà de presentar-se a una prova de revaluació (recuperació) al final del semestre. Per a tindre dret a la recuperació d'una prova, l'estudiant ha de haver-se presentat previament a dita prova. Si no s'aprova la teoria, la nota final serà màxim 4,9.

Aquells alumnes que per motius laborals no puguin fer l'avaluació contínua poden demanar una "avaluació alternativa", mitjançant petició formal en la secretària del centre a principi del curs. Els alumnes que optin a l'avaluació alternativa faran les dues proves d'avaluació dels continguts teòrics i pràctics (100% de la nota final, 50% cada prova) al mateix moment que la resta de companys i companyes de classe.

Bibliografia i recursos d'informació

Manuale de consulta

Abril et al. (2011). Fundamentos de Psicobiología (2ª Ed). Sanz y Torres, Madrid.

Colmenares, F. (Ed.) (1996). Etología, Psicología Comparada y Comportamiento Animal. Madrid, Síntesis.

Colmenares, F. (Coor.) (2009). Manual de Bases Biológicas de la Conducta. UDIMA, Madrid.

Colmenares, F. (2015). Fundamentos de Psicobiología. Editorial Síntesis.

Textbooks

Barrett, L., Dunbar, R., & Lycett J. (2002). Human Evolutionary Psychology. Princeton University Press.

Buss, D. (2014). Evolutionary Psychology: The New Science of the Mind. Boston: Allyn and Bacon.

Cartwright J. (2008). Evolution and Human Behavior. Darwinian Perspectives on Human Nature .The MIT Press.

Dunbar, R. & Barrett L. (Eds.) (2007). Oxford Handbook of Evolutionary Psychology. Oxford University Press.

Palmer, J. A., & Palmer L. K. (2002). Evolutionary Psychology: The Ultimate Origins of Human Behavior. Pearson.

Altres lectures

Buss, D. 1996. La evolución del deseo. Estrategias del emparejamiento humano. Madrid: Alianza Editorial.

Dawkins, R. 1976, 1989. El Gen Egoísta: Las bases biológicas de nuestra conducta. Salvat Ciencia. ISBN: 8434501783. Español. Título Original (inglés): The Selfish Gene.

de Wall, F. (2007). El mono que llevamos dentro. Barcelona: Editorial Tusquets Editores.

Marcus, G. (2005). El nacimiento de la mente. Barcelona: Editorial Ariel, SA.

Pinker, S. (2003). La tabla rasa. La negación moderna de la naturaleza humana. Barcelona: Editorial Paidós.

Ridley, Matt (2004). ¿Qué nos hace humanos? Madrid: Taurus.